

slovenija

transplant

Slovenija-transplant

Zavod RS za presaditve organov in tkiv

Institute for Transplantation of Organs and Tissues of the Republic of Slovenia
Zaloška 7, SI-1000 Ljubljana, Slovenija

T +386 1 300 68 60

F +386 1 300 68 66

W www.slovenija-transplant.si

IBAN/VAT SI-53164563, **TRR/BA** 01100-6030927794

Obvestilo št. 3: CORONA VIRUS (SARS-CoV-2) in DONORSKA IN TRANSPLANTACIJSKA DEJAVNOST

Ljubljana, 19. 3. 2020

Priporočila za strokovno javnost

Na Slovenija-transplantu in v Centru za transplantacije v UKCLJ smo v stalni navezavi z mednarodnimi strokovnimi organizacijami in usklajujemo priporočila za delovanje nacionalnega programa. Tudi članice Eurotransplanta imamo dnevne videokonference, skupaj sprejemamo odločitve in morebitne prilagoditve v programih.

Kljub številnim omejitvam in spremembam v delovanju javnega življenja, ki so posledica omejevanja širjenja okužb COVID-19, je pomembno, da v skladu z ustreznimi strokovnimi ukrepi in prilagoditvami, zagotavljamo aktivne donorske in transplantacijske programe. Priporočamo pa, da se začasno ustavita programa za presajanje ledvic od živih darovalcev in trebušne slinavke od umrlih darovalcev.

Glede na trenutno epidemiološko situacijo, izdajamo sledeča navodila za postopke v posmrtnem donorskem programu. Podrobnosti o delovanju prejemniških programov in sprejemanju ponudb iz tujine pa so navedene v nadaljevanju v stopenjski tabeli.

Postopki pri pripravi umrlih darovalcev

1. V vseh primerih priprav primerne organov in/ali tkiv, torej po ugotovljeni možganski smrti in pridobljenem soglasju, opravimo test PCR RNA za virus SARS-CoV-2.

Testiranje traja približno 4 ure in zato je realno, da se v postopku ocenjevanja primernosti za darovanje izvede testiranje. Postopek je sledeč:

a) Lečeči ali dežurni zdravnik odredi odvzem nazofaringealnega brisa in ga posebej označi na embalaži/ovojnini, da gre za »COVID-19« ter priloži napotnico Inštituta za mikrobiologijo, kjer se tudi navede »testiranje za COVID-19«.

b) Vzorec je treba poslati v laboratorij za testiranje na COVID-19 po redni poti. Laboratorij opozorite, da je izvid prioriteta.

Za morebitne dodatne informacije je na voljo infektologinja dr. Logarjeva, 041-416-065.

Če je test negativen, potem ni kontraindikacij za darovanje glede koronavirusa. Če je test pozitiven, potem je potrebno od darovanja odstopiti.

2. Darovalci, ki so živel ali pripotovali iz žariščnih držav ali so bili v stiku z okuženo osebo v zadnjih 21. dneh, in kažejo klinične znake okužbe, ne morejo biti darovalci.

Pri oceni primernosti za darovanje je posebna pozornost potrebna, če je možni darovalec pripotoval iz žariščnih držav ali potoval preko njih v zadnjih 21 dneh. Zaenkrat veljajo za žariščne države Kitajska, Iran, Italija, Južna Koreja, Kambodža, Laos, Mjanmar in Vietnam. V zadnjih dneh tudi v Španiji in Franciji izjemno narašča število okuženih in smrtnih primerov. Svetovna zdravstvena organizacija objavlja sveže podatke o številu okuženih v državah sveta. Aktualni podatki so dostopni na spletni strani <https://www.who.int/>.

Postopki pri živi darovalcih

Priporočamo, da se programi živih darovalcev zaustavijo in operacije prestavijo na kasnejše datume.

STOPENJSKA TABELA: Odvzem organov, tuje ponudbe in izvajanje presaditev od živih in umrlih darovalcev (koraki označeni z rdečo barvo se začasno prekinejo, postopki označeni z zeleno barvo pa ostajajo aktivni)

1. korak	Prenehanje z vsemi elektivnimi posegi od živih darovalcev – ukrep velja od 12. marca 2020 do nadaljnjega obvestila	Donorski program od umrlih darovalcev je aktiven
2. korak	Prenehanje z odvzemom, sprejemom ponudb in presaditvijo trebušne slinavke	Donorski program od umrlih darovalcev je aktiven
3. korak	Prenehanje s sprejemom ponudb in presaditvijo ledvic od umrlih darovalcev za elektivne primere	Donorski program od umrlih darovalcev je aktiven
4. korak	Ohrani se odvzem, sprejem izbranih ponudb in presaditev vitalnih organov glede na stanje na čakalnem seznamu, in sicer: - Jetra: visok MELD score in kratko predvideno preživetje brez presaditve. - Srce: vse urgentne presaditve in neurgentni pacienti, ki imajo manj možnost dobiti ustrezen organ. - Pljuča: vse urgentne operacije in LAS nad 40. - Ledvica: visoko senzibilizirani bolniki in je organ na razpolago ali pa bolniki s težavnim žilnim pristopom.	Donorski program od umrlih darovalcev je aktiven
5. korak	Ohrani se sprejem ponudb in presaditev vitalnih organov za bolnike v nujnem stanju za ohranitev življenja (srce, jetra, pljuča)	Donorski program od umrlih darovalcev je aktiven
6. korak	Prekinitev programa od umrlih darovalcev	Donorski program od umrlih darovalcev je prekinjen

Ocena pacientov

Vsakega pacienta, ki je potencialno primeren za zdravljenje s presaditvijo, je treba oceniti posamično. Upoštevati je treba stopnjo nujnosti, oceniti tveganje in koristi glede na ogroženost življenja in možnostjo okužbe s SARS-CoV-2, ter razpoložljivostjo zdravstvenih ekip za operativne posege.

Za večjo zaščito pacientov na čakalnem seznamu priporočamo, da se ob sprejemu bolnika v bolnišnico preventivno naredi test na SARS-CoV-2. Prav tako je treba preveriti zgodovino potovanj in morebitne stike z okuženimi osebami.

Kontaktne osebe za dodatna pojasnila sta:

prim. Danica Avsec, danica.avsec@slovenija-transplant.si, 041-760-917

doc. dr. Ivan Kneževič, ivan.knezevic@kclj.si, 041-676-050

Mednarodni prevoz organov in tkiv znotraj držav članic Eurotransplanta

Zračni promet: v Sloveniji deluje letališče Brnik, kjer za čarterske lete z zdravstvenim namenom ni omejitev. Vsaj do 30. marca 2020 pa je prekinjen redni potniški promet. Za prevoz organov in tkiv za izmenjavo torej uporaba rednih potniških linij zračnega prometa do nadaljnjega ni mogoča.

Cestni promet: zaradi omejevanja širjenja COVID-19 evropske države uvajajo raznolike ukrepe v zvezi s prehajanjem državnih mej. Na dan 19. 3. 2020 za urgentna zdravstvena vozila ni omejitev pri prehodu državnih mej. Za sosednje tri države, tudi članice Eurotransplanta, ostaja obvezna predhodna najava prevoza in upoštevanje predpisov uporabe modrih luči v drugi državi (dogovor s policijo druge države!) Podrobnejše stanje je sledeče:

Avstrija: Šentilj in Karavanke - odprta brez omejitev;

Madžarska: mejni prehodi dovoljujejo nujne prevoze, z modrimi lučmi ni omejitev za prehod meje;

Hrvaška: ni omejitev, priporočena uporaba modrih luči.

Na spodnji povezavi lahko preverite trenutno stanje mejnih prehodov in razmere na cestah: <https://www.promet.si/portal/sl/razmere.aspx>.

Pripravila:

Doc. dr. Ivan Kneževič, vodja transplantacijske dejavnosti v UKC Ljubljana

Prim. Danica Avsec, direktorica zavoda Slovenija-transplant in odgovorna zdravnica za donorsko dejavnost

